

რედაქცია

ბელის-მოწერა... დროებას... 9 მან. ... 3 მან. ... 5 მან. ... 1 მან.

დროება

შანი განცხადებისა

დროებას... 1 კვირა... 2 კვირა... 3 კვირა... 4 კვირა... 5 კვირა... 6 კვირა... 7 კვირა... 8 კვირა... 9 კვირა... 10 კვირა... 11 კვირა... 12 კვირა... 13 კვირა... 14 კვირა... 15 კვირა... 16 კვირა... 17 კვირა... 18 კვირა... 19 კვირა... 20 კვირა... 21 კვირა... 22 კვირა... 23 კვირა... 24 კვირა... 25 კვირა... 26 კვირა... 27 კვირა... 28 კვირა... 29 კვირა... 30 კვირა... 31 კვირა... 32 კვირა... 33 კვირა... 34 კვირა... 35 კვირა... 36 კვირა... 37 კვირა... 38 კვირა... 39 კვირა... 40 კვირა... 41 კვირა... 42 კვირა... 43 კვირა... 44 კვირა... 45 კვირა... 46 კვირა... 47 კვირა... 48 კვირა... 49 კვირა... 50 კვირა... 51 კვირა... 52 კვირა... 53 კვირა... 54 კვირა... 55 კვირა... 56 კვირა... 57 კვირა... 58 კვირა... 59 კვირა... 60 კვირა... 61 კვირა... 62 კვირა... 63 კვირა... 64 კვირა... 65 კვირა... 66 კვირა... 67 კვირა... 68 კვირა... 69 კვირა... 70 კვირა... 71 კვირა... 72 კვირა... 73 კვირა... 74 კვირა... 75 კვირა... 76 კვირა... 77 კვირა... 78 კვირა... 79 კვირა... 80 კვირა... 81 კვირა... 82 კვირა... 83 კვირა... 84 კვირა... 85 კვირა... 86 კვირა... 87 კვირა... 88 კვირა... 89 კვირა... 90 კვირა... 91 კვირა... 92 კვირა... 93 კვირა... 94 კვირა... 95 კვირა... 96 კვირა... 97 კვირა... 98 კვირა... 99 კვირა... 100 კვირა...

ბამონის უმჯობეს-დღე მრავალთს გარდა

ხუთის თვის ხალის-მოწერა.

ბირველის აგვისტოდამ ამ 1882 წლის დამლევადინ

„დროება“

დირს გაგზავნილ 4 (ოთხი) ძანეთი

ბელის-მოწერა მიიღება: თფილისში — გალაკისის პრესბუქტუ, თ. ავ. კ. ... ტუთაისში — ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში. ... ტიფლისი, რედაქცია „დროება“.

ტელეგრაფი

პეტერბურლი, 21 აგვისტოს. „გა...“ გვაცნობებს, რომ გუშინ ვს... მისკვაში ცხენებს გამოყენა. ... 15 აგვის... მთავიდა შენბურგში მკვლუსა... რომელიც ფილტვების ანთე... 21 აგვისტოს. 300 მ... ქალაქის პოლიციისა დათხგ...

ნიღ არიან სამსახურადამ, რადგანც ამათ მიიღეს მონაწილეობა მიტანვის განდწვევტილებაში, რომლითაც იკიცხება პოლიციის მმართველობის მოქმედება. ... 22 აგვისტოს. „მმართველობის მთავრებში“ გამოცხადებულა, რომ პლეკე თავის თხვანით ერთის თვით დათხვანია სამსახურადამ სამსდგარ გარეთ. ... 22 აგვისტოს. „მთავრებში“ განაცხადდა სამსახურადამ და დასტავეს თავიანთა ალაგები; ვინც...

ქორეოზინა

ჩვენმა სიყვარულმა გასტანა... იყო დამთრობელი, საოცარი... იყო დაუსრუ... ვალობა სიყვარულის ღმერ... და სიუთხილით დაგუშვი ბა... მან წყნარად ამოიხრა, მე... ის ჩემის კოცნით. მთახ... და ავდიქ. მოვიგდე... მსუბუქი თვისახური და გავე... ღმერვიში, საიდანაც ჰქონდა...

ნალაცოს მხარეს დიდრონი თანჯრები. ... მ თანჯრებში შემომდგარიყო ნაკდული მთვარის შუქისა. მე გადავეყუდე სურაიებს. ღამის ჰაერი შეკუბებული იყო, ცაზედ მოძრაობდა ღრუბლები. ღრუბელი მოწითაო ჩრდილსა სდებდა მთვარეს. მე ვიდექ და ვუბდებდი ყურს გონდალობის ნახის ხმას. შეკრად, ჩემს გვერდით, მომესმა ვილასიც მოკძალვებით მომპარველი ფხის ხმა. მავიშვირე ორივე ხელები, და მზად ვიყავ ეს ყელსაბამი სიყვარულისა გარე მოძენვია ლორენკოს ყელზედ... მეგრამ მუისე შევედგე და სამინლად, ზიზლით შევკვილე: ჩემს გვერდით იდგა საზიზლარი ბებერი კაცი. მის გამხდარ სხეულს ჰფარავდა სოსანი ხავერდის პლაშია; უკბილო ბავე, ჩამქრალნი თვალნი და მთრთოლვარე ხელები—ყველა მაგრძობინებდა სიმძულვარეს. და ის ხელები სდილობდნენ ჩემს გამობხევას.. ზაზლით ვკარ ხელი მოხუცის ჩრდილს და ვავიქეც ლორენკოსთან. ეს ამბავი არ ეუამბე ლორენკოს, მეც...

კარგი იწვევს მოქალაქეთ თვით დაიცო წესიერება.

სოქოთ სახალხო მასწავლებელთა კრების ბამონ

ტილისში გაიხსნა სომეხთ სახალხო მასწავლებელთა კრება. ... ბაას და გაკეთილები ამ კრებაზედ მასწავლებელთა ექმნებათ თავიანთ ენაზედ. ... სოფლებში გამრაველდა მასწავლებლები, რომელთაც არა აქვსთ არაერთი პედაგოგიური მომზადება. ... ამ საიღამ ექმნებათ, როცა ამ თანამდებობის მაძიებელნი არიან მეორე ან მესამე გიმნაზიის კლასში ნამყოფი მასწავლებნი, ან სასულიერო სასწავლებლიდან გამოსულნი, ან სახალხო დაბალ სკოლებში კურს-შესრულებულნი. ... ამ გარემოებამ გამოიწვია პედაგოგიური მოსაზრება, რომ დრო-დრო გამოშვებით შეკრიბონ სოფლის მასწავლებელნი და გააცნონ ისინი, როგორც პრაქტიკულად, ვგრეთვე თეორიულად ახალი სწავლის წესებს ინგლისელების ხელშია. ... სოფლის მასწავლებელთა კრებამ, უნდა დაამუშაოს საოფლო სასწავ...

ლებელთა პროგრამა, დაადგინოს სწავლის შესახებ შესაფერო ცვლილებანი, რომელთაც გამოიწვევს პედაგოგიური მდგომარეობა და პრობანი. ... ბამონდლობით დამტკიცებულთა რომ სოფლის მასწავლებელთა კრებას დიდი ნაყოფი მოუტანია სახალხო სკოლისათვის. ... ბარდა ამისა ამ კრების საშუალებით საზოგადოება უახლოვდება სკოლის საქმეს. მაგრამ ისეც მომხდარა, რომ ზოგიერთის კრების შემდგომ, სოფლის მასწავლებელს არავითარი გაუმჯობესება არ მოუხდენია თავის სკოლაში. ... შნაყოფობა ზოგიერთის კრებისა ჩვენის აზრით უფრო იქედან წარმოსდგება, რომ ხელმძღვანელნი კრებათა არ არიან გარდად მომზადებულნი ამ გვარ მძიმე საქმეში. ხშირად ვხვდებით მათ შორის უთანხმოებას კრებაში, რომელიმე პედაგოგიურ კითხვებზე. ... შეიქმნება მათ შორის ბაასი და ზოგჯერ აყალ-მაცალიცა. ... სოფლის მასწავლებელს ამ გვარ ხელმძღვანელთა მოქმედებით ვერაერთარი დასვენ ვერ გამოუტანია, ვერ გაურკვევია რომლის აზრი, ანუ წინადადება უფრო ჰქმნარა. ... მაგრამ ჩვენ სულ სხვა ცეცხლი... ღმემდინ ჩვენ არ დაგვიწყებია უკანასკნელი მუთაისის გუბერნიის...

— რა არის? სად წავიდა? რად წავიდა? ხანჯალი? საიდან არის ეს წიგნი? — ბატონ გრაფისაგან. — იმის მამისაგან? — დიალ... იმ იბარებს თავისთან... ზარზანელამ გამიყვანა თან სასახლის შინაგან ოთახებისაკენ გრძელ დერეფნებში და საიღუმლო კარებებში... ჩვენს ყურამდინ მოაღწია ვილასიც ყვირილმა. შეკრად გაჩნდით ხალხებით გაკრულ დაბურვილ ოთახში. — რა სახაობა! შავს ხავერდით ვაკრულ სავარძელში იჯდა რალაც მოჩვენება. საზიზლარი ნაცნობი მოხუცი... მის ხელში ბრწყინავდა ხანჯლის პარი. — ტომაზა!— წაიჩურჩულა ვილასიც მისუსტებულმა ხმამ. მე შევარდი... მარმარილოს იატაკი ოთახისა მოფენილი იყო სისხლის ღერებითა. ... იატაკზედ გამხლართული, სისხლში მტურავი ლორენკო დინახეს ჩემმა თვალებმა. მე დავეკარი მას გულზედ საზიზლარმა სისხლის სუნმა გამობრუნა თავი.

სოფლის სახალხო მასწავლებელთა კრება. არ დაგვიწყებია სხვა-და-სხვა მიზეზების გამო, რომელნიც ბევრმა ძრიელ კარგად იცის. იმუშავებს, იმუშავებს, მაგრამ ვისთვის და რისთვის უფალმა უწყის. ჩვენ გვაკვირებს უფრო ის გარემოება, რომ ამ კრებაში, რომელიც შესდგებოდა იმ გვარ მასწავლებელთაგან, რომელთაც რუსული ენა ძრიელ სუსტად ესმოდათ, საუბარი პედაგოგიური საგნებზედ გაუგებარ ენაზედ წარმოებდა.

წარმოიდგინეთ, რა ნაყოფი უნდა მოეტანა ამ კრებას სოფლის მასწავლებელთათვის.

მთუ კი სომხებს ჩვენს სამშობლოში თავიანთ ენაზედ ეძლევათ სასოფლო-სახალხო მასწავლებელთა კრებაში საუბარი და ბჭობა, ჩვენ, ქართველებმა, რაღა დავაშავეთ, რომ ჩვენს ქვეყანაში ამ გვარ შემთხვევაში, მოვიხმაროთ ჩვენს ჩვენი დედენაში...

აღ. აკოფაშვილი, ქუთაისი, 22 აგვისტოს.

დღიური

დღეს, 23 აგვისტოს, ცხრა საათზე დილით მთელი ქალაქი შეიძრა. მამშობის ქარვასლაში ყოველად საზიზლარი საქმე მოხდა—უფროსმა ძმამ—შათიროვმა რევოლუციური ესროლა უნტროსს ძმას და სასიკვდილოთ დასჯა.

შათიროვი ერთ ქართველთ ვაქართავანია. მარვასლაში დიდი მალაზია აქვს. მოხუცებულს მამასა ჰყოლია სამი ვაჟი. მათს მათგანს, მკვლელს, სწავლა მიღებული აქვს რუსეთში.

როგორც ვაგივთ, ამ უკანასკნელ დროს ოჯახში მამასა, უნტროსსა და

მან გაიშვირა მამისაკენ ხელი...

— მე დაგიცავი ამ საზიზლარის ბებრისაგან. ჩვენ ვიბრძოლეთ, როგორც ცოფიანებმა... ეს მამა ჩემია...

ლორენცო მოკვდა ჩემს მკლავზედ.

წყნარად ავდექი, არც კი გამოვივთხოვე ლორენცოს, არც კი უკანასკნელად. მე ვიყავ თითქო ვაგივებული.

— ვაგადეთ!—მითხრა მე ზარზანელამ და წამიყვანა კარებისაკენ.

ჩვენ მოვრბოდით ბნელაში. მე შემიწუნდა გული და გონს მხოლოდ ჩვენ ოთახში მოველ.

— მან არა, ვეიქრობდი მე, — ჩურჩულობდა ჩემს თავზედ ზარზანელა. ზრამმა სუნით მიავნო ამ საქმეს—მან შეგიყვარა შენ. მე დავინახე, როგორც შემოვიდა ღამით აქა... ო, ღმერთო!... რა საზიზლარი განზრახვით შემოვიდა აქ ის ბებერი... საბრალო ჩემო ლორენცო!

და გაათურებულმა დაუმატა:

— შენ არც კი სტირი! შენ არ სტირი ბოროტო ქმნილებავ! ის კი შენი გულისთვის მოკვდა...

ზარზანელამ წამკლო ხელი და გამომაგლო გარეთ. მე ვაესრინდი იმა-

უფროსს ვაჟთ შორის რაღაც უწყაფილობა მოხვლოდათ. მამას უროსი შეილი სახლიდან დაეთხო და უფროს არ უკვდებოდა. ამის შდგე, როგორც ვერწმუნებენ, განდერილმა შათიროვმა დაიწყო არელად ლაპარაკი, ქკუაზე შეცდომას აბრალებდნენ.

დღეს დილით მკვლელი შინმისუსულიყო. დისა და რძლისათვის უკ, რომ მალაზიაში მივდივარ, ჩემი ძმა უნდა მოვკლო, და მაშინვე მოსუსულიყო. მალბიკ თან გამოდენებოდნენ, მაგრამ ვეღარ მივსწროთ. — როდესაც ისინი შევიდნენ მალაზიაში უნტროსსი ძმა, 20 წლის, ყმაწილი კაცი სისხლში ცურავდა.

როგორც კი მივედი ქარვასლაში, გამოვიკითხეთ თვითონ შათიროვი მალაზიაში, როგორ მოხდა ყველაფერი. აი რა გვითხრეს: ერთი პრიკაშიკი და უნტროსი ძმა შიგნით დახლში ყუენენ და ფართალს, საქონელს ალაგებდნენ. უცებ გაიღო კარი გამოჩნდა უფროსი ძმა შათიროვი და რან რევოლუციის ხმა. უნტროსი ძმა მაშინვე წაიქცა. ტყვია მოხვდა, მარცხენა წარბზედ—ცოტათი ზევით.

მკვლელმა მაშინვე გამოტრიალდა და, ვითომც არაფელი მოხდინოს, მშვიდობიანად გამოვიდა ქარვასლიდან და დაადგა ბალაინის პროსპექტისაკენ გზას. მაისმა ძახილი: „დაიქირეთ! დაიქირეთ!“—მაგრამ გვიან მიხვდნენ, ვინც უნდა დაეკირათ. მკვლელი ისრე მშვიდობიანად, — კარგა ჩაცმული, ცილინდრით თავზე, მიდიოდა, რომ ვერაფერ აილა ექვი. ბოლოს დავედენენ უკან. მკვლელმა ფეხი აუჩქარა.

საბჭოთაო სოციალისტური ჟურნალი

ვე კაბეზედ, რომელზედაც ამომიყვანეს ამ ორი კვირის წინად...

მე წამიყვანა იმ დროს გამოვლილმა გონდოლამ.

ეს გონდოლა ეკუთვნოდა სტეფანო პორნარინის.

იმავ საღამოს იმის საყვარელი გავხდი. პიპრის ღვინით დამთვრალს, დამავიწყდა ლორენცო.

ამ დღიდან დაიწყო ჩემი ბიწიერი ცხოვრება.

მრთელი მენეცია დაღაღებდა ჩემს სილამაზებზე, აღტაცებაში მოდიოდა ჩემის მჭევრ-მახვილობითა.

მსე უწერდა წმ. მამას ტომაზა თავის უწყსო ცხოვრების მოთხრობას. სატრეს ბერს უნებლიედ შეხვდა მოცმინა ენებანი ტრფიალების გულის თქმისა დამაქანცებელ სიყვარულზედ. იმას ცოცხლად დაეხატა ტრფიალებს ნარნარი სურათები, რომელთაც დღე ხანი დამორებოდა და უარ ეყო. მალმან ვარდუშალა მას მოსიყვარულე გული დედაკაცისა, მოხნა უფსკრულის პირი გაუმძღარის სიყვარულითა. ის იციონდა, სტიროდა, იმტრევედა თავის მაცდუნებელ მშვენერს ხელებს. აღაესო ვიწრო საღსარებო თავისის სატრფიალო მჭევრ-მეტყველებით, და თავის მშვენიერი

უწყსო ხლხსა. ხლხი დაფრთხა. მკვლელმა მიადწია რომელღაც თავს ნათესავის სახლებთან—სემინარის ახლოს და შევიდა შიგ. ცოტა ხნის შემდეგ გამოვიდა მეორე სართულის ბალკონზე და დაუყვირა ხალხ: „თქვენ რა გინდათ, მე ჩემი ძმა მოგკალიო!“. აიღო რევოლვირი და გამოიხროლა ხალხისაკენ. ხალხი გაიფანტა... ძაღვე ისროლა, მაგრამ არავის მოხვედრია, რადგან პირ-და-პირ ხალხისაკენ არ ისროდა.

მერმე შევიდა შინ და მეორე კარებით გაიბარა. ტუკის ხილთან დაეწვივნენ პოლიციელები დაიჭირეს, და წამოიყვანეს პოლიციაში და იქედგან ნავთლულის ლაზარეთში გააგზვნეს. ეს ამბავი სულ ერთი საათის განმავლობაში მოხდა.

დაჭრილი საცოდავი სანახევია. შავი წილი კაცი, ლაზარეთი პირის სახისა აგდია უსულოდ ლოგინზე, — ხანდისხან გულ-მოსაკლავად ამოიხრებს და მთელს ტანში შეირყევა სიმწრისაგან. მალ-მალ უნდა ხელი მოიკიდოს ქრილობაზე... სრულიად ვერ ლაპარაკობს. ათს მინუტში მარცხენა თვალი იმოდენად გასივებოდ, რომ საშიშარი და თან საზარელი შესახედავი იყო. აქიმები გარს ახვევია. ტყვია, ეგრ გავეს, სად შერჩა.

შინულის კომპრესებს უცვლიან მალ-მალე. საცოდავი სანახენი არიან საწყალი დები და ნათესაობა. მხოლოდ ჩვენ ვერაფერი შეგატყუთ თვითონ მამას. იმის სახეს არც სიხარული, არც მწუხარება და მცირეოდენი აღელვებაც არ ეტყობოდა.

მეცდებით ყველაფერი საინტერესო ამბები ამ საქმის თაობაზედ კიდევ ვათხზულებ.

სხეულის მიმორხვეით და სურნელგების ზვირთებით.

მამა შრანჩესკოს იზიდავდა მაცოთუნება.

ის იღრჩობოდა, გრძობდა საწამლავს, რომელიც უღმუფოებდა ძარღვეს, გრძობდა უცნაურს ტენის გაბრუებას. — ია გამოფარდა საღაარებოდან ფერ წასული, მთრთაღვაჩე...

ღამე შემოსულიყო—გკვლითაში სრულიად ბნელოდა.

ტომაზა გამოუდგა მას; სიბნელემ შეაშინა.

— მამაო! — შეწყვირა იმან, მომეცით შენდობა ჩემის ცოდვებისა!

პასუხი არ იყო.

— მამაო! მანიშვარა იმან. მომეცით ხელი, მე არ შემძლიან აქედან გამოსვლა. მეშინიან!

ამათი ხელები შეერთდნენ; ორთავ გაცხებლობდათ ხელები. წყნარად მიდიოდნენ წინ.

ძანკელთან, ღვთისმშობლის ხატის წინ, ბინდად ბეჭუთავდა კანდელი. იქ იყო კარები, სადაც ტომაზამ შენიშნა ვიღაც კუზიანი ბერი, რომელიც უგრძობლად კრილონის მარცვლებსა სთვლიდა.

ამათ მიმართეს იმ მხარეს.

შათი-შეთილისის რკინის გზით მოსულები შემოგვივიან, რომ ღამით მატარებლებზედ ქრქულ დღის უწყსობას შეხედებდა. სულმეცდებოდა, როგორც მოსამსახურე პირებისაგან, რთვე ადგლების სიფიროვის გამოხშირად ადგილები უფრო ნაკლებად ვიდრე მგზავრების რიცხვი. ადგილასახ ნელია ვსცე: ამ გვრ გოლოვან დღებში მოგზურობას, იქვე არაღამით მოგზავრობა სჯობია.

სურამელებიც შემოგვივიან: ღვთისმშობლის ან „ზაკაზნოი“ წერილები სურამელებმა მუდამ ხაშურიდამ უწოდებოდათ—და ეს განკარგულება, ცოტა არ იყოს, ძრიელ აბრკოლებს მცხოვრებლებს, განსაკუთრებით ფხულში, როცა სურამი მოხლო ქალაქის სურათს წარმოადგენს, ისე გაქვდილია მოსულებითა.

ხილის-თავიდან გვატყაბინებენ, რომ მთელი ხაღის-თავი და ამის გარეშა ალაგები საგრძნობლად დასეტყვა.

ბანსხადება

ამ უკანასკნელ ხუთ-ექვს წელიწადში გავრცელდა ერთი ფრიად საშინელი და ქრისტიანული ზნეობის დამარღვეველი ჩვეულება, რომელიც მოამეტებულად შეაგინებს მთელი საქართველოს სასიკვდილოს ბელაის მონასტერს. ნაცვლად მისა, რომელიც დიდებულ მონასტერში ძველად ლოცვისათვის წმიდათა ხატებთა და ნაწილებთა თაყვანის-ცემისათვის მოვიდნენ ქრისტიანები, ამ უკანასკნელ წლებში დაიწყეს ზოგიერთთა აქ

შეკრად ტომაზამ რაღასაც ფეხი წამოჭრა. ნელის ხმით შეჭკიელა და დეცა გულ-შემოყრილი.

მამა შრანჩესკო დაიხარა. მკრთალი კანდელის სინათლე შეუქსა სცვდა არშიყი ქალის მშვენიერს სახეს. იამზავსებოდა მიძინებულ ანგელოსს. სვინიდისი ამხელდა წმ მამას, რომ გაქცეულიყო, მაგრამ გაბრუებულთათვი არ ემორჩილებოდა...

მკვლესიის კარები გრილით გაიღო და ფოლად ქეხედ მოისპა სანდლებს ხმა.

ბამონდა მონოზანთ კრება კვლავ პტრებით ხელში.

იმათ შორის იყო პრიორიც, დღევრემილის შეხედულებისა და ამაღლებულის მკლავით, თითქოს გამზადებული დასაწყევად.

მამა შრანჩესკოს თვალთ დ უბნელდა, წყნარად დაიხარა მან თავი და მოეშვიდა მრისხანე წყევლისათვის...

შეკრად მის ყელს მოეხვია ვიღაც ხელები.

მის წინ იდგა ტომაზა, ამაყო, შეშპოვარი, ვაღილილის გულით და მშლილის თმით.

— ბეჭუთავ! — დ ძალებით უთხრა მან... მე მიყვარხარ შენ!

